

datum:	19-5-11	
nummer:	414	
archieft:	a	nee
bestuur:	a	nee
OSB:	nr:	kp:

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 501 2700 AM Zoetermeer

Stichting Openbaar Basisonderwijs 3 Primair
Postbus 22
3330 AA ZWIJNDRECHT

Locatie Zoetermeer
Europaweg 2
Postbus 501
2700 AM Zoetermeer
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
mw. S.L. Kerckhoffs
analist

T (088) 669 61 30
F (088) 669 60 50
s.kerckhoffs@owinsp.nl

Onze referentie
3077828/41642/21LX

Uw referentie

Datum 18 mei 2011
Betreft Aanbieding conceptrapport van bevindingen OKV

Bijlage(n)
Conceptrapport van bevindingen
onderzoek naar
kwaliteitsverbetering

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het conceptrapport met de bevindingen van het onderzoek naar kwaliteitsverbetering dat de inspectie in het kader van het traject van intensief toezicht heeft uitgevoerd op basisschool De Draaimolen op 12 mei 2011. De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende school en de medezeggenschapsraad direct na ontvangst op de hoogte stelt van dit rapport.

Mocht u naar aanleiding van dit conceptrapport nog opmerkingen hebben over mogelijke onjuistheden, dan hoor ik dat graag binnen vier werkweken van u. Zonder tegenbericht wordt het rapport na deze periode vastgesteld en ontvangt u het definitieve rapport.

Vier werkweken na de definitieve vaststelling wordt het rapport openbaar gemaakt. Mocht u het niet eens zijn met het definitieve rapport, dan kunt u binnen deze vier werkweken uw zienswijze schriftelijk aan de inspectie kenbaar maken. Deze zienswijze wordt dan als extra hoofdstuk aan het rapport toegevoegd.

Met vriendelijke groet,

mw. drs. L.A. van der Linden-Stallinga
Inspecteur van het onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Onderzoek naar de kwaliteitsverbetering bij

De Draaimolen

Plaats : Barendrecht
BRIN-nummer : 21LX
Onderzoeksnummer : 122530
Datum schoolbezoek : 12 mei 2011
Rapport vastgesteld te

CONCEPT

Registratienummer: 3077856

Inhoud

- 1 Inleiding — 5
- 2 Bevindingen — 7
- 3 Toezichtarrangement — 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 12 mei 2011 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op basisschool De Draaimolen naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 3 maart 2009 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op basisschool De Draaimolen. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 25 maart 2009. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, heeft de inspectie nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoek de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

Uit het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd in maart 2009 kwamen tekortkomingen naar voren in de opbrengsten en het onderwijsleerproces. De kwaliteit van het onderwijs is als zwak beoordeeld. In november 2009 is een tussentijds kwaliteitsonderzoek uitgevoerd om na te gaan in hoeverre de school op weg was de tekortkomingen weg te werken. Ten aanzien van het didactisch handelen, waaronder de afstemming van het onderwijs werd al enige vooruitgang vastgesteld, ten aanzien van zorg en begeleiding was nog onvoldoende voortgang geboekt. Een afsluitend onderzoek in mei 2010 liet zien dat de school er niet in was geslaagd de tekortkomingen in de opbrengsten en het onderwijsleerproces volledig weg te werken. Het aangepast arrangement is om die reden gehandhaafd.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2a, 1/2c, 3b, 5a, 6b, 7a, 8a en 8c.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, leerstofaanbod, leertijd, didactisch handelen, afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2009 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde standaard gecontroleerde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.5 De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat	1	2	3	4
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de Instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving	ja	nee
NT1a De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT3a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

In november 2010 stelde de inspectie tijdens een tussentijds kwaliteitsonderzoek vast dat er op basisschool De Draaimolen belangrijke stappen waren gezet in het proces van kwaliteitsverbetering. Gedurende het afsluitend onderzoek naar kwaliteitsverbetering heeft de inspectie kunnen zien dat het team van De Draaimolen in hetzelfde tempo is doorgegaan met het ontwikkelen en implementeren van nieuwe werkwijzen. Dit levert nu in mei 2011 een beeld op van een schoolorganisatie die draait als een goed geoliede machine. De kwaliteit van het onderwijs is voldoende. De eindopbrengsten van de school liggen rond het landelijk gemiddelde en de tekortkomingen in het onderwijsleerproces zijn volledig weggewerkt. Het didactisch handelen is op enkele onderdelen als sterk beoordeeld. Dit resultaat is toe te schrijven aan een aantal (f)actoren. In de eerste plaats betreft dit het management. Unaniem wordt aangegeven dat duidelijkheid en sturing hebben geleid tot het huidige resultaat. Borging van de tot nu toe bereikte resultaten in school- en groepsdocumenten zorgt voor een tweede belangrijke bijdrage aan een goede schoolorganisatie en last but not least, een team dat conform de gemaakte afspraken werkt en daarmee een uniforme werkwijze realiseert die bepalend is voor het onderwijs waar De Draaimolen voor wil staan.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De eindopbrengsten van de school liggen in 2011 rond het landelijk gemiddelde. De resultaten gedurende de schoolperiode zijn voldoende, al is wel een kanttekening geplaatst bij de resultaten van rekenen en wiskunde en begrijpend lezen. Wanneer vanaf augustus 2011 de nieuwe, strengere normen worden gehanteerd komen deze resultaten onder druk te staan.

De school heeft inmiddels voor leerlingen waarvan verwacht wordt dat zij het niveau van eind groep 8 niet zullen halen een uitstroom- en ontwikkelingsperspectief vastgesteld. Omdat er nog onvoldoende evaluatiemomenten zijn geweest onthoudt de inspectie zich van een oordeel op de vraag of deze leerlingen zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.

Kwaliteitszorg en opbrengstgericht werken

Op het gebied van de kwaliteitszorg was, onder andere door wisselingen in de personele bezetting, in 2010 nog onvoldoende voortgang geboekt. Aandacht werd gevraagd voor het beter benutten van de opbrengstgegevens voor de aansturing en de inrichting van het onderwijs en te nemen beleidsbeslissingen. Een tweede aandachtspunt betrof de evaluatie van het onderwijsleerproces en in het verlengde daarvan de borging van bereikte resultaten.

De inspectie stelt vast dat op beide punten een enorme vooruitgang is geboekt. Nog altijd vormen klassenconsultaties een belangrijk onderdeel van de borging, maar daarnaast is er veel aandacht besteed aan het formeel vastleggen van afspraken, organisatie-, en werkvormen. Er liggen heldere beschrijvingen voor procedures bijvoorbeeld op het terrein van de zorg. De kwaliteit van het onderwijs gericht op actief burgerschap en sociale integratie, waarvoor een aanbod ontbrak, is verankerd in een stevig document dat beschrijft op welke wijze de school hier aandacht aan besteed.

Nu het werken met de didactische werkplannen verder is geïmplementeerd, krijgen de opbrengsten een steeds prominentere plaats in het denken en werken van de teamleden. Het management van De Draaimolen zorgt met regelmaat voor een overzicht van de bereikte resultaten en biedt op die manier inzicht in de ontwikkelingen op groeps- en schoolniveau. Binnen zorg en begeleiding en de leerlingbesprekingen worden de opbrengstgegevens uitvoerig besproken en benut voor de inrichting van de groepsplannen en de individuele hulpplannen. In de bouwvergaderingen worden de opbrengstgegevens tevens benut om de ontwikkelingen tussen de parallelgroepen te vergelijken. De professionele wijze waarop binnen alle geledingen van de school met de opbrengstgegevens wordt omgegaan verdient een compliment.

De inspectie heeft het management van de school als aandachtspunt meegegeven haar ambities in termen van te bereiken resultaten voor de komende jaren, op school- en op groepsniveau nog duidelijker aan te geven.

Didactisch handelen, leertijd afstemming

Met het verder implementeren van het didactisch werkplan en het doorvoeren van een activerend instructiemodel heeft de school een enorme slag gemaakt. Niet alleen is men, door het opstellen van de werkplannen en het indelen van de leerlingen meer bewust geworden van de effecten van het geboden onderwijs, het heeft tevens gezorgd voor zeer efficiënt klassenmanagement, waarbij geen druppel leertijd meer wordt vermorst; voor onderwijs dat beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van de te onderscheiden clusters leerlingen binnen de groep en tot didactisch handelen dat wordt gekenmerkt door duidelijkheid en vaste, voor de leerling herkenbare stappen.

Dat deze werkwijze in alle bezochte groepen op vrijwel eenduidige wijze is aangetroffen is wellicht de grootste verdienste van de afgelopen periode. Daarmee is de zogenaamde eilandencultuur voorgoed van de baan en wordt er als team gewerkt, gesproken en nagedacht over de vraag hoe het onderwijs zo in te richten dat alle leerlingen daar maximaal van profiteren. Uit de waardering die de inspectie hiervoor heeft blijkt dat de school daar op verschillende onderdelen al zeer goed in slaagt.

De activerende didactiek en de geplande korte instructiemomenten zorgen voor maximale betrokkenheid. De efficiënte onderwijsorganisatie die in alle groepen is aangetroffen zorgt voor een taakgerichte werksfeer. De opvallend respectvolle omgang tussen leraar en leerling is waarschijnlijk voor een belangrijk deel debet aan de aangetroffen zelfstandige werkhouding en de constructieve samenwerking tussen leerlingen.

De inspectie heeft aandacht gevraagd voor het verder uitbouwen van de zelfverantwoordelijkheid van de leerling en het coöperatief leren.

Zorg en begeleiding

In mei 2010 stelde de inspectie vast dat met de professionalisering van de zorg nog te weinig voortgang was geboekt. Dit is voor de school en met name voor de intern begeleiders aanleiding geweest de resultaatbesprekingen en leerlingbesprekingen te intensiveren en deze niet meer uitsluitend te baseren op de gegevens uit het LOVS maar ook de methodegebonden resultaten en de dagelijkse ervaringen daarbij te betrekken.

Ook aan de planmatigheid van de zorg is veel aandacht besteed. In de didactische werkplannen is voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften aangegeven of ook sprake is van een individueel hulpplan. Tevens wordt aangegeven op welke momenten aan dit plan gewerkt wordt. De individuele hulpplannen zijn voldoende concreet, bestrijken een afgebakende periode en worden stelselmatig geëvalueerd. De focus op meer opbrengstgericht werken stimuleert leraren tot het steeds beter analyseren en beschrijven van de onderwijsbehoeften van leerlingen. In het gesprek met de leraren is stilgestaan bij de vraag: hoe vind je voor elke leerling de juiste begeleidingsvorm? Leraren geven aan hier nog erg naar op zoek te zijn. De collegiale consultaties leveren hier een goede bijdrage aan en zorgen voor uitbreiding van het handelingsrepertoire van de leraren.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan basisschool De Draaimolen het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

